

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A

Anul școlar 2017-2018

Proba scrisă
Limba și literatura maghiară maternă

Varianta 10

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

Május 35-én történt. [...] Ringelhuth bácsi megvárta az iskola előtt unokaöccsét, Konrádot, és most kettesben sétáltak végig az utcán. Konrád gondterheltenek látszott. A bácsi ebből semmit sem vett észre. Nos tehát, ott sétáltak az utcán, és a bácsi éppen ezt mondta:

– Mi lelt, öcskös?

Ekkor valaki megrántotta a kabátját. Mindketten hátrafordultak, hát, uramfi a nagy fekete ló állt előttük, és udvariasan ezt kérdezte:

– Kérem, nincs önnél véletlenül egy darab cukor?

Konrád és a bácsi a fejét rázta.

– Bocsánatot kérek az alkalmatlankodásért – mondta a nagy fekete ló, megemelte szalmakalapját, és menni készült.

Ringelhuth bácsi a zsebébe nyúlt és megkérdezte:

– Megkínálhatom cigarettával?

– Köszönöm, nem kérek – mondta a ló szomorúan –, nem dohányzom.

Szertartásosan meghajolt, elkocogott az Albert tér irányába, megállt egy csemegésbolt előtt, és kilógatta a nyelvét.

– Meg kellett volna hívnunk ebédre ezt a gebét – jegyezte meg a bácsi. – Bizonyosan éhes. – Aztán odasandított unokaöccsére, és így szólt: – Konrád, hol jár az eszed? Hiszen ide se figyelj!

– Jaj, bácsi, a Csendes-óceánról kell dolgozatot írnom.

– A Csendes-óceánról? Hát ez kínos.

– Rettenetes – mondta Konrád. – Akik jól tudunk számolni, mind a Csendes-óceánt kaptuk fel. Mivelhogy, azt mondja, nincs fantáziánk. A többieknek azt kell leírniuk, hogyan épül egy négyemeletes ház. Ez persze gyerekjáték a Csendes-óceánhoz képest. De hát így jár az, aki jól tud számolni!

– Neked ugyan nincs fantáziád, édes öcsém – jelentette ki Ringelhuth bácsi –, viszont én vagyok a nagybácsid, és ez is valami. Olyan Csendes-óceánt kanyarítunk a tanár úrnak, hogy szemé-szája eláll.

(Erich Kästner: *Május 35*, részlet)

1. Kik a fenti szöveg szereplői, és milyen viszonyban vannak egymással? 5 pont
2. Méséld el 4 – 5 mondatban, miről szól a fenti szöveg! 5 pont
3. Értelmezd a mű címét, és magyarázd meg, miért ezt a címet adta a szerző a történetnek! 5 pont
4. Bontsd szerkezeti elemekre (töre és toldalékokra) a következő szavakat: *ebből, utcán, számolni, kanyarítunk, nagybácsid!* Nevezd meg a szóelemeket! 5 pont
5. Nevezd meg a következő szavak szófaját: *május, most, és, sétáltak, fekete!* 5 pont
6. Írj ki a szövegből egy-egy minőségjelzős, tárgyas, időhatározós, módhatározós és helyhatározós szó szerkezetet! 5 pont
7. Írj levelet Konrád nevében egyik barátjának, amelyben beszámolsz a nap eseményeiről! 15 pont

SUBIECTUL al II-lea

(45 de puncte)

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre oldd meg a feladatokat!

Hullámvasút

A budapesti hullámvasút – a hozzá kapcsolódó tradíciókon túl – műszaki szempontból is különleges. Egyrészt azért, mert a mai kor hullámvasútjainak többségével ellentétben nem acélváz, hanem faváz szerkezetű. Másrészt különleges azért is, mert a hullámvasutak történetének hőskorára jellemző, úgynevezett side-friction rendszerű. Ilyen típusú hullámvasútból pedig az egész világon csak tíz maradt fenn, amelyből csupán négy idősebb a budapestinél, s e négy közül kettő Európán kívül található.

A hullámvasutak szülőhazája az Amerikai Egyesült Államok. Bár Oroszországban már az 1700-as években építettek síklópályákat népi mulatságok céljára, ám ezeken kocsik még nem voltak. Ezért a hullámvasutak közvetlen elődeinek azokat a lejtős pályákat tekinthetjük, amelyeket az amerikai szénbányák környékén épültek ki az 1800-as évek első felében. Ezek a pályák eredetileg azt a célt szolgálták, hogy a kitermelt és a bányavágatokból a felszínre hozott kőszén a bányatelepekről könnyen és gyorsan a völgyekbe, a folyókhoz juttassák le. Ezek a pályákon azonban szórakozásból néha emberek is lerobogtak a völgybe a szénszállításra kiépített kocsikon. Az 1800-as évek második felében néhány amerikai vállalkozó nagy látogatottságú helyeken (piacokon, vásáros helyeken, kikötőkben) kifejezetten azért ácsoltatott hasonló lejtős pályákat, hogy azon szórakozásból száguldjanak végig az utasok.

Az ős-hullámvasutak kezdetben csak hullámos lejtők voltak, amelyeknél a kocsik a pálya felső végéről indulva száguldottak végig az alsó végéig. Ezután a kocsikat újra fel kellett vonatni a felső végpontra, és az utasoknak is oda kellett felmászniuk egy hosszú falépcsőn.

<http://www.zoobudapest.com>

1. Milyen szempontból különleges a budapesti hullámvasút? 5 pont
2. Mit tekinthetünk a hullámvasutak közvetlen elődeinek? Írd ki a vizsgalpra a helyes válasz betűjelét!
 - a) A rendes vasutakat
 - b) Az amerikai szénbányák közelében épült lejtős pályákat
 - c) A metróhálózatokat 5 pont
3. Melyek igazak és melyek hamisak a következő megállapítások közül? Jelöld őket!
 - a) A budapesti hullámvasút acélváz szerkezetű.
 - b) Oroszországban már az 1700-as években építettek síklópályákat.
 - c) Hullámvasút csak Európában létezik.
 - d) Az első amerikai hullámvasutak szórakoztatás céljából épültek.
 - e) Az ős-hullámvasutak eredetileg hullámos lejtők voltak. 5 pont
4. Műszaki szempontból miért különleges a budapesti hullámvasút? 5 pont
5. Foglald össze 4 – 5 mondatban a szöveg tartalmát! 5 pont
6. Milyenek voltak az első hullámvasutak? 5 pont
7. Mire használták az idők folyamán a hullámvasutakat? 5 pont
8. Amerikában milyen helyeken jelentek meg az első szórakoztató hullámvasutak? 5 pont
9. Neked mi a kedvenc szórakozásod? Mutasd be 4 – 5 mondatban! Beszélj arról is, hogy miért szereted! 5 pont